

Werkgroep Erfgoed

8 september 2026

1. Aanwezigheden & verontschuldiging

1.1 Aanwezigen

Trees	Seaux
Johan	Van Twembeke
Marc	Perseyn
Rudy	Pieters
Jean-Luc	Devos
Jos	Dekeukeleire
Joost	Cardoen
Bart	De Witte
Geert	Wulteput
Jolien	Verroeye
Thomas	Van Ongeval
Ann	Vandenbussche
Kristof	Agache
Stefanie	Hap
Naert	Antoon
Jan	Decalf
Nele	Van Havere (verslag)

1.2 Verontschuldigde

Carine	Van Bruwaene
Hendrik	Neyts
Veronique	de Bethune
Eric	De Vos
Denis	Pieters

1.3 Afwezigen

Xavier	Delbaere
Emile	Gezels
Patrick	Tuytschaever
Bieke	De Wilde

2. Verwelkoming door de voorzitter

Jos Dekeukeleire, voorzitter van de werkgroep onroerend erfgoed, heet iedereen welkom op de vergadering.

Daarnaast vraagt hij om even stil te staan bij het overlijden van Carlos Vermeiren. Carlos was vanaf het eerste uur betrokken bij de erfgoedraad van De Pinte, eerst als stedenbouwkundig ambtenaar en later als vrijwilliger. We zullen Carlos missen als mens, maar ook om zijn uitgebreide kennis van de gemeente en haar inwoners.

Na een minuut stilte wordt het overleg hervat.

3. Op de agenda

- Goedkeuring en opvolging vorig verslag
- Dossier waardering begraafplaatsen Nazareth-De Pinte
- Lopende adviezen IOED
- Waarderingskader bouwkundig erfgoed
- Pilootproject kapellen
- Voorstel actieplan onroerend erfgoed (verslag informeel overleg 28/7)
- Varia

4. Goedkeuring vorig verslag

De werkgroep Erfgoed keurt het verslag van 31 maart 2026 goed.

Tijdens de vergadering werd een advies uitgebracht over de foto's voor het nutskostenproject. Op vraag van de Erfgoedraad werden de foto's van de varkens op het Dorp in Nazareth vervangen door foto's van dorpsgezichten. Daarnaast werd een andere foto gekozen rond de steenbakkerijen in Zevergem.

De kasten worden in de loop van september bestickerd.

5. Dossier waardering begraafplaatsen

5.1 Hoe kwam het dossier tot stand in Nazareth?

5.1.1 Aanleg van de parkbegraafplaats (2006)

De oorsprong van het dossier rond de waardering van de begraafplaatsen ligt in de aanleg van de parkbegraafplaats in 2006. Tegelijk werd beslist dat de begraafplaatsen van Nazareth en Eke een uitdovend karakter zouden krijgen. Sindsdien kunnen er geen nieuwe begravingen meer plaatsvinden op deze kerkhoven. Enkel bijzettingen van familieleden blijven mogelijk.

5.1.2 Nieuwe reglementering op de parkbegraafplaats (2008)

Op 1 februari 2008 werd de parkbegraafplaats officieel in gebruik geldt daar volgende reglementering:

- Zandgraven hebben geen concessie en gelden standaard voor een termijn van 20 jaar. Na afloop van deze termijn wordt het graf ontruimd. De eerste ontgravingen op de parkbegraafplaats zijn voorzien vanaf 2028.
- Daarnaast heb je graven en kelders in concessie voor een termijn van 20 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging per periode van tien jaar.

Doorheen de jaren werd de parkbegraafplaats verder uitgebreid met hedendaagse vormen van lijkbezorging. Deze evolutie sluit aan bij een bredere maatschappelijke trend waarbij crematie steeds vaker de voorkeur krijgt. Hierdoor ontstond ook een grotere behoefte aan moderne en diverse vormen van teraardebestelling.

5.1.3 Visie op de begraafplaats van Nazareth (2017)

In 2017 werd het dorp Nazareth grondig heraangelegd. Daarbij werd ingezet op meer openbaar groen en een kwalitatieve publieke ruimte.

Omdat de begraafplaats van Nazareth een uitdovend karakter heeft, groeide de visie om deze geleidelijk om te vormen tot een rustige groene long, waar bezoekers kunnen wandelen, bezinnen en tot rust komen. Het was daarbij nadrukkelijk niet de bedoeling om de begraafplaats volledig te laten verdwijnen.

De uitgangspunten waren duidelijk:

- graven met erfgoedwaarde blijven behouden;
- lopende concessies kunnen worden verlengd volgens de geldende voorwaarden;
- de begraafplaats blijft een plaats van herinnering, troost en rust.

Om ook de herinnering aan graven die zouden verdwijnen levend te houden, werden de namen van de overledenen gegraveerd in het pad rond de begraafplaats. Een gelijkaardige

aanpak kan in de toekomst eventueel ook voor de begraafplaats van Eke worden onderzocht.

5.1.4 Nood aan een gelijke behandeling van de drie begraafplaatsen (2024)

In 2024 werd het dossier rond de waardering van de begraafplaatsen van Nazareth en Eke formeel opgestart. De aanleiding hiervoor was de nood aan een gelijke behandeling van de drie gemeentelijke begraafplaatsen.

Vanaf 2028 zullen immers de eerste zandgraven op de parkbegraafplaats worden ontruimd wanneer de wettelijke termijn van twintig jaar verstreken is. Op de uitdovende begraafplaatsen van Nazareth en Eke werden sinds 2006 echter geen ontgravingen meer uitgevoerd, hoewel voor verschillende zandgraven deze termijn reeds geruime tijd verstreken is.

Het bestuur wilde daarom een coherent beleid voeren voor alle begraafplaatsen. Het uitgangspunt luidt: “Wanneer de termijn van een zandgraf verstreken is, wordt het graf in principe ontruimd”.

→ Uitgewerkte overgangsregeling

Omdat op de begraafplaatsen van Nazareth en Eke jarenlang geen ontgravingen meer hebben plaatsgevonden, werd een overgangsregeling uitgewerkt.

Eigenaars van zandgraven waarvan de termijn al verstreken is, krijgen uitzonderlijk de mogelijkheid om deze éénmalig met tien jaar te verlengen tegen betaling van 412 euro.

Deze regeling geldt uitsluitend voor zandgraven. Voor concessies blijft het bestaande systeem van verlengingen tegen betaling behouden.

→ Wat gebeurt er wanneer een graf niet wordt verlengd?

Wanneer de nabestaanden geen verlenging aanvragen, wordt het graf verwijderd.

Hierop bestaat echter één belangrijke uitzondering: graven met een historische, artistieke of erfgoedkundige waarde komen in aanmerking voor behoud. In dat geval blijft het graf behouden en neemt de gemeente het verdere onderhoud op zich.

→ Waarom een waardering van de begraafplaatsen noodzakelijk was

Om op een objectieve en onderbouwde manier te kunnen bepalen welke graven behouden moeten blijven, was een waardering van de begraafplaatsen noodzakelijk.

Daarom gaf het voormalige bestuur van Nazareth in 2024 aan de IOED de opdracht om een inventarisatie en waardering uit te voeren van de begraafplaatsen van Nazareth en Eke. Deze studie moet duidelijk maken welke graven en welk funerair erfgoed voldoende erfgoedwaarde bezitten om duurzaam bewaard te worden voor toekomstige generaties.

5.2 Evolutie van het dossier in de fusiegemeente Nazareth-De Pinte

5.2.1 Verderzetting van het waarderingstraject na de fusie

De inventarisatie en waardering van de begraafplaatsen van Nazareth en Eke, die door de IOED werd opgestart in 2024, liep verder door in 2025 binnen de nieuwe fusiegemeente Nazareth-De Pinte.

De waardering gebeurt in nauw overleg met de erfgoedwerkgroep. Daarom vond gedurende het volledige traject regelmatig afstemming plaats tussen de IOED en de werkgroep. Sinds de gemeentefusie gebeurde dit met de gefusioneerde erfgoedwerkgroep, waarin vertegenwoordigers uit zowel Nazareth als De Pinte zetelen.

Eerste bespreking binnen de erfgoedwerkgroep (10 juni 2025)

Tijdens het overleg van 10 juni 2025 werd het dossier voor het eerst uitgebreid besproken. Stefanie van de IOED gaf toelichting bij de aanleiding van het project, de doelstellingen en de gehanteerde methodiek voor de inventarisatie en waardering van de graven.

De erfgoedwerkgroep formuleerde daarbij drie belangrijke adviezen.

1. *Uitbreiding van het waarderingstraject*

De werkgroep vroeg om te onderzoeken of het lopende waarderingstraject niet enkel voor de begraafplaatsen van Nazareth, Eke en De Pinte, maar ook voor de begraafplaats van Zevergem kon worden uitgevoerd.

2. *Uniform waarderingskader voor alle begraafplaatsen*

Daarnaast werd gevraagd om een uniform waarderingskader uit te werken voor alle begraafplaatsen binnen de fusiegemeente. Daarbij kon worden voortgebouwd op het bestaande model met een sterrenwaardering. Een gemeenschappelijk kader zou zorgen voor een consistente, transparante en breed gedragen beoordeling van het funerair erfgoed.

3. *Herziening van de waardering voor De Pinte*

Tot slot vroeg de erfgoedwerkgroep om de beslissing waarbij de begraafplaats van De Pinte met twee in plaats van drie sterren werd gewaardeerd, te heroverwegen of minstens op te schorten totdat een globaal waarderingskader voor alle begraafplaatsen was uitgewerkt.

Het college volgde deze adviezen, waardoor het project verder werd uitgebreid en afgestemd op het bredere grondgebied van de fusiegemeente.

5.2.2 Uitbreiding van de opdracht (najaar 2025)

In het najaar van 2025 werd de opdracht officieel uitgebreid.

Hierdoor omvatte het traject voortaan:

- de waardering van de begraafplaats van Zevergem, Eke en Nazareth;
- de integratie van de waardering van de begraafplaats van De Pinte;
- de verdere uitwerking van een meer uniforme aanpak voor het funerair erfgoed binnen de fusiegemeente.

Tijdens verschillende overlegmomenten werd de erfgoedwerkgroep verder betrokken bij de voortgang van het dossier.

Erfgoedwerkgroep 22 oktober 2025

Tijdens deze vergadering werd een stand van zaken gegeven van het project:

- de waardering van de begraafplaats van Nazareth was afgerond;
- feedback van de erfgoedwerkgroep werd gevraagd;
- de waardering van de begraafplaats van Eke bevond zich in de eindfase;
- de waardering van Zevergem werd opgestart, in samenwerking met en met ondersteuning van leden van de erfgoedwerkgroep.

Erfgoedwerkgroep 31 maart 2026

Tijdens dit overleg werden de afgewerkte waarderingen van de begraafplaatsen van Nazareth en Eke voorgesteld. In een uitgebreide PowerPointPresentatie gaf Stefanie een uiteenzetting van de inventaris en waardering op vlak van de individuele graven:

- Graven met 1 ster (groen) hebben geen erfgoedwaarde en kunnen integraal verwijderd worden
- Graven met 3 sterren (rood) zijn zeer waardevol en worden integraal bewaard en opgewaardeerd
- Graven met 2 sterren (oranje) hebben waardevolle elementen en daarvoor gelden volgende principes:
 - Er wordt eerst aan de nabestaande gevraagd of ze thuis iets willen bewaren
 - Porseleinfoto's worden gecentraliseerd – graf kan verwijderd worden
 - Oud-strijders en kindgraven:
 - Behoud indien in thematische zone
 - Verwijdering indien buiten thematische zone

Daarnaast gaf Stefanie ook een overzicht van een aantal thematische zones op beide uitdovende begraafplaatsen die in zijn geheel zouden bewaard worden. (zie verslag en PowerPoint 31 maart 2026)

De erfgoedwerkgroep kreeg de gelegenheid om opmerkingen en adviezen te formuleren bij het voorstel van Stefanie.

De erfgoedwerkgroep adviseerde om de graven van oud-strijders die zich binnen de afgebakende thematische zone bevinden, te behouden. Ook de oud-strijdersgraven buiten deze zone wil de erfgoedwerkgroep bewaren of verplaatsen naar de thematische zone.

Daarnaast plaatste de werkgroep kanttekeningen bij het voorstel om graven met een hoge persoonswaarde, maar een beperkte erfgoedwaarde, niet fysiek te bewaren. Volgens de

werkgroep kan niet alleen de herinnering aan een persoon, maar ook het graf als materiële getuige van die persoon een erfgoedwaarde vertegenwoordigen. Dit aandachtspunt wordt verder meegenomen in de besluitvorming over het toekomstige beheer van het funerair erfgoed.

Erfgoedwerkgroep 8 september 2026

Vandaag zitten we in een laatste fase van dit dossier. De waarderingen van Zevergem en De Pinte zijn afgerond. Stefanie werkte hierbij volgens dezelfde methode en dezelfde criteria als bij de begraafplaatsen van Eke en Nazareth. Deze worden verder in de vergadering voorgesteld en geadviseerd.

5.3 Vraag naar integraal behoud van de begraafplaatsen

Voorafgaand aan de voorstelling van de waardering van Zevergem en De Pinte werd tijd gemaakt voor enkele algemene vragen over het dossier. Tijdens een eerdere informele bijeenkomst van de werkgroep onroerend erfgoed (op 28/7/2026) kwamen namelijk nog een aantal fundamentele bemerkingen naar voren.

De voorzitter van de werkgroep onroerend erfgoed benadrukt dat de werkgroep het werk van de IOED rond de inventarisatie en waardering van het erfgoed sterk waardeert. De leden kunnen zich vinden in de gehanteerde methodiek en de resultaten van het waarderingsproces.

Er bestaan echter bezorgdheden over de visie op de uitdovende begraafplaatsen van Nazareth en Eke. De werkgroep stelt zich vragen bij de keuze om, in het kader van de herinrichting, graven zonder erfgoedwaarde te verwijderen en niet te opteren voor het behoud van de begraafplaatsen als geheel. Volgens verschillende leden heeft de begraafplaats op zich een historische waarde, los van de individuele graven. Ze vormt een tastbare getuige van het verleden en draagt bij aan het verhaal van de gemeente. Aangezien het om uitdovende begraafplaatsen gaat, vinden zij dat het argument van plaatsgebrek hier minder relevant is en dat een integraal behoud mogelijk zou moeten zijn.

De burgemeester licht toe dat de keuze voor het uitdovingsscenario gebaseerd is op verschillende overwegingen:

- Er wordt gestreefd naar een gelijke behandeling van zandgraven. Op de parkbegraafplaats worden zandgraven na twintig jaar geruimd en dezelfde regel wordt ook toegepast op de begraafplaatsen van Eke en Nazareth.
- De plannen sluiten aan bij de ruimere visie voor de heraanleg van het dorpscentrum.
- Niet alle graven verdwijnen. Graven waarvan de concessie wordt verlengd blijven behouden, net als zandgraven waarvoor nabestaanden een verlenging met tien jaar aanvragen. Ongeveer de helft van de betrokken families maakt van deze mogelijkheid gebruik. Ook de graven met erfgoedwaarde blijven behouden.
- Nabestaanden krijgen bovendien zelf de keuze. Wanneer zij aangeven dat een graf verwijderd mag worden, acht het bestuur het niet vanzelfsprekend om daar tegenin te gaan.

Daarnaast is er ook het aspect van onderhoud. Hoewel het in sommige gevallen een bepaalde charme kan hebben wanneer erfgoedelementen in een meer natuurlijke toestand bewaard blijven, is dit niet altijd wenselijk. Een integraal behoud van alle graven brengt bijkomende onderhoudskosten en een grotere personeelsinzet met zich mee.

Hoewel er nog geen officiële beslissing genomen is over de al dan niet uitdovende toekomst van de begraafplaats van Zevergem, pleiten verschillende leden van de erfgoedraad voor een integraal behoud van deze site. De begraafplaats maakt deel uit van een vastgesteld dorpsgezicht en bezit volgens hen een belangrijke historische en landschappelijke waarde. Daarnaast vragen ze om deze begraafplaats ook een uitdovend karakter te geven.

De begraafplaats van De Pinte is een actieve begraafplaats is. Hierdoor ligt de discussie anders dan bij de uitdovende begraafplaatsen van Eke en Nazareth. In dat kader wordt de waardering van de aanwezige graven en erfgoedelementen als een waardevol instrument beschouwd.

Naast de stem rond het integrale behoud, zijn er ook leden van de erfgoedraad die zich wel vinden in een uitdovingsscenario voor de begraafplaatsen van Eke, Nazareth (en Zevergem), waarbij enkel de graven met een historische of erfgoedwaarde behouden blijven. Zij zijn voorstander van een kwalitatieve herinrichting met meer groen, waardoor de begraafplaatsen kunnen uitgroeien tot plekken van rust, bezinning en herinnering, zonder dat het karakter van de site verloren gaat.

Na verdere gedachtewisseling wordt overgegaan tot een stemming.

Begraafplaats Eke

- 7 van de 10 leden stemmen voor een integraal behoud van de begraafplaats.
- 3 van de 10 leden stemmen voor een herinrichting waarbij graven worden verwijderd volgens de criteria van het waarderingskader.

Begraafplaats Nazareth

- 4 van de 10 leden stemmen voor een integraal behoud van de begraafplaats.
- 5 van de 10 leden stemmen voor een herinrichting waarbij graven worden verwijderd volgens de criteria van het waarderingskader.
- 1 lid onthoudt zich.

Begraafplaats Zevergem

- 7 van de 10 leden stemmen voor een integraal behoud van de begraafplaats.
- 3 van de 10 leden stemmen voor een herinrichting waarbij graven worden verwijderd volgens de criteria van het waarderingskader.

Samenvatting advies: De erfgoedraad onderschrijft de inventarisatie en waardering van de begraafplaatsen van de IOED en erkent de kwaliteit van de gehanteerde methodiek. Wat de toekomstige inrichting van de uitdovende begraafplaatsen betreft, leven binnen de raad verschillende visies. Een meerderheid van de leden pleit voor een integraal behoud van de begraafplaatsen van Eke en Zevergem omwille van hun historische, landschappelijke en ensemblewaarde. Voor de begraafplaats van Nazareth is de raad meer verdeeld, waarbij een meerderheid zich kan vinden in een herinrichting op basis van het waarderingskader. De erfgoedraad vraagt het college om bij zijn besluitvorming zowel de erfgoedwaarde van de begraafplaatsen als geheel als de praktische en beleidsmatige overwegingen zorgvuldig af te wegen.

Bijkomende vraag: Hoe gaat men verder met de 50-jarige concessies (voorheen eeuwige concessies). Kunnen deze (gratis?) verlengd worden?

5.4 Waardering Begraafplaats Zevergem en De Pinte

Aan de hand van een PowerPointpresentatie (zie bijlage) stelt Stefanie Hap de waardering op voor de **begraafplaats van Zevergem**. Hiervoor gebruikt ze dezelfde methodiek als bij de begraafplaatsen in Eke en Nazareth. Ze bezocht elk graf en kende hieraan één, twee of drie sterren toe. Tijdens deze bijeenkomst werd vooral ingegaan op de graven met twee sterren.

→ De erfgoedwerkgroep had hierbij geen bijkomende vragen of opmerkingen.

Voor de waardering van de **begraafplaats van De Pinte** bouwde Stefanie verder op het werk dat ze samen met de Erfgoedwerkgroep in De Pinte reeds had uitgevoerd. Ze bekeek daarbij vooral opnieuw de graven met twee sterren. Er waren immers een aantal graven die, na de waardering van de vier begraafplaatsen, een nieuwe score zouden krijgen. Sommige graven zouden daarbij van twee naar één ster gaan.

→ De erfgoedraad volgt het voorstel van deze herwaardering.

Daarnaast stelt Stefanie het volgende voor met betrekking tot het behoud van de graven in De Pinte en Zevergem:

- Graven met één ster kunnen integraal verwijderd worden.
- Graven met drie sterren worden integraal bewaard en opgewaardeerd.
- Voor graven met twee sterren geldt het volgende:
 - Eerst wordt aan de nabestaanden gevraagd of zij thuis iets van het graf willen bewaren.
 - Vervolgens kan het graf voor hergebruik worden vrijgegeven.

5.5 Aanbevelingen voor het toekomstig beheer

Na de toelichting bij beide waarderingen formuleert Stefanie nog een aantal aanbevelingen voor het toekomstige beheer.

- **Onderhoud en beheer:** We zouden kunnen samenwerken met Monumentenwacht en de IOED om in te zetten op het onderhoud en behoud van de graven. Daarnaast kan een werkgroep met vrijwilligers worden opgericht om graven te onderhouden, of kan worden gewerkt met een peter- en meterschap. Voor de effectieve renovatie van

graven kan een beroep worden gedaan op subsidies van de provincie Oost-Vlaanderen.

- **Publiekswerking:** Het verdwijnen van bepaalde graven betekent niet dat deze niet op andere manieren kunnen worden bewaard of ontsloten. Alle graven werden ingevoerd in de GIS-toepassing van de gemeente. Deze informatie zou in de toekomst digitaal ontsloten kunnen worden voor het grote publiek. Daarnaast kan via activiteiten en initiatieven zoals Reveil, 1 november en de Week van de Begraafplaatsen aandacht worden geschonken aan het funerair erfgoed en het erfgoedbeleid van de gemeente.

5.4 Vervolg van het dossier

Het dossier rond de begraafplaatsen bevindt zich ondertussen in een eindfase. Volgende stappen worden voorzien:

- **Eind september:** voorlegging van een globaal advies van de Erfgoedwerkgroep aan het college.
- **Oktober/november:** voorlegging van het waarderingskader voor de begraafplaatsen ter goedkeuring aan het college. De waardering van de begraafplaats van Nazareth wordt daarnaast nog voorgelegd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed, aangezien deze begraafplaats beschermd is.
- **Voor het einde van het jaar:** finale voorlegging van het dossier aan de gemeenteraad.

6. Lopende adviezen IOED

Stefanie Hap van de IOED licht al de lopende adviesdossiers toe aan de hand van een PowerPointPresentatie. Zie bijlage.

→ *Er kwamen hierbij geen vragen of opmerkingen aan bod.*

7. Waarderingskader

7.1 Waardering van onroerend erfgoed: nood aan een vernieuwde aanpak

Voor De Pinte werd voor de fusie een gebiedsdekkend waarderingskader uitgewerkt waarbij het onroerend erfgoed werd ondergebracht in vier categorieën. Naar aanleiding van recente wijzigingen in de regelgeving rijst echter de vraag hoe de waardering van het onroerend erfgoed op het grondgebied van Nazareth-De Pinte verder moet worden aangepakt.

Mogelijke pistes zijn een gebiedsdekkende inventarisatie en waardering van het volledige grondgebied of een meer gerichte aanpak waarbij wordt gewerkt met geselecteerde kernen of straten, zoals bijvoorbeeld in Zulte gebeurde. Daarbij moet worden opgemerkt dat een uitgebreidere inventarisatie ook een langere voorbereidingstijd met zich meebrengt.

Een belangrijke uitdaging vormt het nieuwe vrijstellingsbesluit dat vanaf 1 maart 2026 van kracht wordt. Door deze gewijzigde regelgeving zijn voor bepaalde werken, zoals dakaanpassingen of het plaatsen van buitengevelisolatie, niet langer altijd omgevingsvergunningen vereist. Hierdoor wordt het moeilijker om erfgoedwaarden van niet-beschermde en niet-vastgestelde gebouwen te bewaken. Deze vrijstellingen gelden niet voor vastgesteld erfgoed, waardoor de bestaande beschermingsinstrumenten voor die gebouwen behouden blijven.

Door deze gewijzigde context verliest het huidige waarderingskader, zoals uitgewerkt voor De Pinte, gedeeltelijk zijn relevantie voor de ingrepen die onder de nieuwe vrijstellingsregeling vallen. Daarom wordt voorgesteld om een nieuw plan van aanpak uit te werken voor de waardering en opvolging van het onroerend erfgoed binnen Nazareth-De Pinte.

Aangezien Nazareth-De Pinte geen erkende onroerenderfgoedgemeente is, kan het lokaal bestuur zelf geen vaststellingen van bouwkundig erfgoed doorvoeren. Het aanduiden van bijkomend erfgoed blijft wel mogelijk, maar moet gebeuren via de daarvoor voorziene procedures. Een mogelijke piste is het opmaken van een stedenbouwkundige verordening met een limitatieve lijst van handelingen die, omwille van hun impact op waardevol erfgoed, toch vergunningsplichtig blijven.

De IOED zal samen met de administratie, de werkgroep en het college nadenken over een vernieuwde aanpak en hierover terugkoppelen naar de erfgoedraad.

7.2 Hoe gaan we in tussentijd aan de slag met de advisering van onroerende erfgoeddossiers?

Vraag van de erfgoedwerkgroep:

- De erfgoedwerkgroep vraagt om nauwer betrokken te worden bij de advisering van dossiers uit categorie B en C van het waarderingskader.

Randvoorwaarden

- De vergaderdruk mag niet toenemen.
- De wettelijke en administratieve adviestermijnen moeten bewaakt blijven.

Voorstel van tussentijdse werkwijze

- De IOED bezorgt geanonimiseerde digitale dossiers aan de voorzitter en secretaris van de erfgoedwerkgroep.
- De IOED geeft telkens aan tegen wanneer de input van de werkgroep verwacht wordt.
- De erfgoedwerkgroep bepaalt zelf de wijze van advisering (e-mail, overleg, ...).
- Minstens twee derde van de leden wordt betrokken bij de adviesvorming.
- De werkgroep behandelt de dossiers zelfstandig en zonder administratieve ondersteuning.

- Het advies wordt binnen de afgesproken termijn per e-mail bezorgd aan de IOED.
- De IOED verwerkt de ontvangen input in het globale advies.
- Tijdens de halfjaarlijkse vergaderingen koppelt de IOED terug over de lopende dossiers en de verwerking van de adviezen. Voor deze vergaderingen is administratieve ondersteuning voorzien.

Bespreking

- Het is moeilijk voor de IOED om alle dossiers te anonimiseren en dan weer door te sturen. Misschien kan de erfgoedwerkgroep het dossier raadplegen via het Omgevingsloket?
- De erfgoedwerkgroep geeft aan deze manier van werken ook voor hen moeilijk is. Ze willen toch graag een samenvatting van het dossier, wat toelichting en een duidelijke adviesvraag. Ze willen niet zelf verantwoordelijk te zijn voor de volledige dossierverwerking en adviesopmaak. Ook raadpleging via het omgevingsloket lijkt hen moeilijk werkbaar.
- Enkele leden betreuren dat IOED minder middelen/tijd heeft dan in het verleden om de Erfgoed Werkgroep zijn adviserende rol zoals bepaald in het waarderingskader ten volle te laten uitoefenen. Ze begrijpen ook niet dat er tijd zou moeten besteed worden aan het anonimiseren van de dossiers. De identiteit van aanvragers van vergunningen staan immers expliciet op de website van de gemeente en op het Omgevingsloket.

Besluit

- Er wordt verder gezocht naar een alternatief dat de betrokkenheid van de erfgoedwerkgroep verhoogt en tegelijk haalbaar blijft binnen de beschikbare capaciteit en de geldende adviestertermijnen.

8. Pilootproject Kapellen

Het kapellenproject is een samenwerking tussen de Provincie Oost-Vlaanderen, de IOED, CRLS en Monumentenwacht. Het project heeft als doel te komen tot een duurzaam en geïntegreerd beheer van kapellen, zowel in publiek als privaat eigendom.

8.1 Stand van zaken

Binnen het project werden 55 kapellen geïnventariseerd en geïnspecteerd. Deze inventarisatie is inmiddels afgerond.

De inspecties resulteerden in volgende beoordeling van de algemene toestand van de kapellen:

- 28 kapellen bevinden zich in goede staat;
- 15 kapellen verkeren in redelijke staat;
- 11 kapellen zijn in matige staat;

- 1 kapel verkeert in slechte staat.

Voor elke kapel werden bovendien concrete onderhouds- en restauratieaanbevelingen geformuleerd.

De erfgoedwerkgroep gaf vorige vergadering aan dat de lijst misschien niet volledig is. Indien jullie nog kapellen kennen, gelieve dat dan zo snel mogelijk aan team cultuur en erfgoed door te geven.

8.2 Vervolgtraject

Focus op renovatie en onderhoud

- Voorbereiding van een renovatiedossier voor zeven gemeentelijke kapellen die zich in een minder goede staat bevinden.
- Opbouw van expertise en praktijkervaring rond het beheer en onderhoud van kapellen.
- Onderzoek naar mogelijke ondersteunings- en begeleidingsinitiatieven voor private eigenaars.

Opleiding en vorming

- Op 6 oktober wordt een vormingsdag georganiseerd voor de technische diensten (patrimonium en groen) rond het onderhoud van kapellen.
- Naar aanleiding van de Week van het Onderhoud wordt een promotiefilmpje uitgewerkt om het project extra onder de aandacht te brengen.

9. Voorstel actieplan Werkgroep Onroerend Erfgoed

Tijdens de zomervakantie kwamen enkele leden van de werkgroep onroerend erfgoed informeel samen om na te denken over de toekomstige rol en werking van de werkgroep binnen de fusiegemeente. Tijdens de vergadering licht voorzitter Jos de belangrijkste aandachtspunten en ideeën toe die uit dit overleg naar voren kwamen.

De werkgroep vertrekt daarbij vanuit enkele uitgangspunten. Zowel de voormalige erfgoedraad van De Pinte als de werkgroep onroerend erfgoed van Nazareth beschikken over een lange traditie van advisering. Door de fusie is de context echter gewijzigd, waardoor ook de rol van de werkgroep opnieuw bekeken moet worden. Inspraak en participatie blijven belangrijke beleidsprincipes binnen Nazareth-De Pinte en voor bepaalde dossiers is advies van de erfgoedraad nog steeds vereist. Daarnaast is in De Pinte de voorbije jaren al een evolutie zichtbaar van een louter dossiermatige werking naar een bredere benadering waarin ook erfgoedbeleving centraal staat. De werkgroep wil via een actieplan komen tot een efficiënte en vlotte samenwerking.

Er wordt voorgesteld om verder te werken rond een aantal acties.

Actie 1: Uniformisering van de gemeentelijke erfgoedinventaris

De werkgroep wil meewerken aan de verdere afstemming en uniformisering van de erfgoedinventarissen binnen de fusiegemeente. Dit onderwerp kwam eerder tijdens de vergadering al uitgebreid aan bod.

Actie 2: Implementatie van de inventaris funerair erfgoed

Daarnaast wil de werkgroep meedenken over de toekomstige implementatie en toepassing van de inventaris van het funerair erfgoed. Ook dit punt werd eerder tijdens de vergadering besproken.

Actie 3: Erfgoedbeleving versterken

De werkgroep ziet mogelijkheden om meer aandacht te besteden aan de belevingswaarde van het onroerend erfgoed en aan de raakvlakken tussen onroerend, roerend en immaterieel erfgoed. Daarbij werden onder meer volgende ideeën geformuleerd:

- organisatie van Open Monumentendag;
- uitwerken van erfgoedroutes langs monumenten en waardevolle locaties;
- organiseren van lezingen of voordrachten over het lokale erfgoed;
- verbinden van onroerend, roerend en immaterieel erfgoed tot geïntegreerde verhalen;
- werken rond thematische projecten, zoals een zomerzoektocht.

Actie 4: Groen en houtig erfgoed

Tot slot wil de werkgroep onderzoeken welke rol zij kan opnemen in de inventarisatie van het groene erfgoed binnen de gemeente. Hierbij wordt gedacht aan:

- het opstellen van een inventaris met inbreng van de inwoners en ze op deze wijze ook sensibiliseren;
- het verzamelen van bestaande informatie uit beide deelgemeenten;
- het in kaart brengen van goede praktijkvoorbeelden;
- het opzetten van een samenwerking met de milieuraad;
- het opnieuw activeren van bestaande dossiers, zoals Scheldeveld en Zeven Dreven.

Jos merkt op dat voor de inventarisatie van houtig erfgoed mogelijk een beroep kan worden gedaan op de expertise van het Regionaal Landschap Meetjesland en Leievallei. Een dergelijke ondersteuning brengt wel kosten met zich mee.

Nele licht toe dat er subsidiemogelijkheden bestaan voor adviesraden die zelf activiteiten of projecten organiseren. Een project rond de inventarisatie van houtig erfgoed zou hiervoor in aanmerking kunnen komen, op voorwaarde dat er ook een publieksgericht luik aan gekoppeld wordt. De adviesraad neemt daarbij zelf de trekkersrol op, terwijl de administratie ondersteunend optreedt.

Een subsidieaanvraag verloopt via de opmaak van een activiteitenfiche (zie bijlage) met onder meer de doelstellingen, begroting en taakverdeling. Het college beslist vervolgens,

rekening houdend met de beschikbare middelen, of een project al dan niet wordt goedgekeurd.

De vergadering ziet bovendien mogelijkheden om voor een dergelijk project samen te werken met de milieuraad.

10. Varia

Komende maanden staan er heel wat leuke erfgoedactiviteiten op het programma. Hierbij een overzicht. Allen welkom!

- Expo Lampens “Tafel voor 10” verlengd tem 29 augustus 2026. Die de expo nog niet zag, moet dus zeker een kijkje komen nemen.
- Zondag 13 september: Open Monumentendag 2 stop-motion-workshops voor kinderen rond de bib van Lampens
- Donderdag 17 september: Lezing Schaduw van de Stilte (verhalen over WOII) in het Erfgoedhuis ism Davidsfonds
- 2 november: Opening Expo Jaklien Moerman
- Herdenkingsplechtigheden
 - 1 oktober: Herdenking Gevecht aan de Edemolen
 - 8 november: Herdenking Grenadiers
 - 11 November: Herdenking Struikelsteen
- Donderdag 19 november: Film in het Erfgoedhuis “The voice of Hind Rajad” met inleiding door Ludo De Brabander